

Nationaal Monitoringsprogramma Voedselbossen

Programma

16.00 - 16:05 Welkomstwoord

16.05 - 17:00 Toelichting programma

17:00 - 17:15 Vraag en antwoord

17:15 - 17:30 Toelichting bodemfauna

17:30 - 18:00 Vraag & antwoord

Doel

Doel

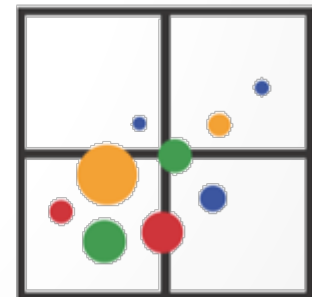
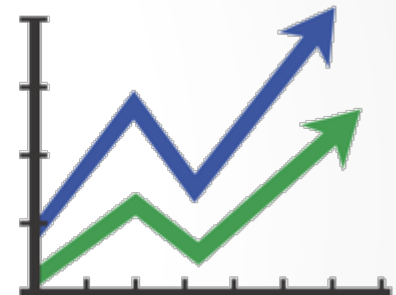
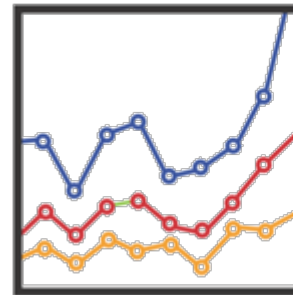
In welke mate kan voedselbosbouw bijdragen aan:

- Voedselproductie
- Een eerlijk loon voor de boer
- Een gezonde bodem
- Een robuust, veerkrachtig systeem
- CO₂ opslag
- Waterbuffering
- Biodiversiteit
- Sociale cohesie
- Een prettige leefomgeving

Doel

Onderzoeken van **gemiddelde trends** in:

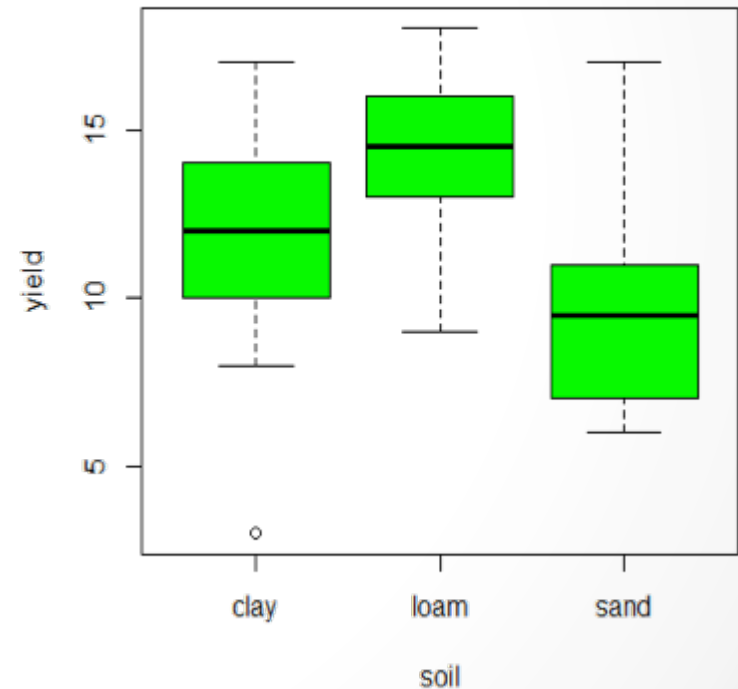
- Input en output
- Bodemopbouw
- Vegetatiestructuur
- Biodiversiteit
- Banen, belangstelling & betrokkenheid

Doel

Onderzoeken van **variëteit** in:

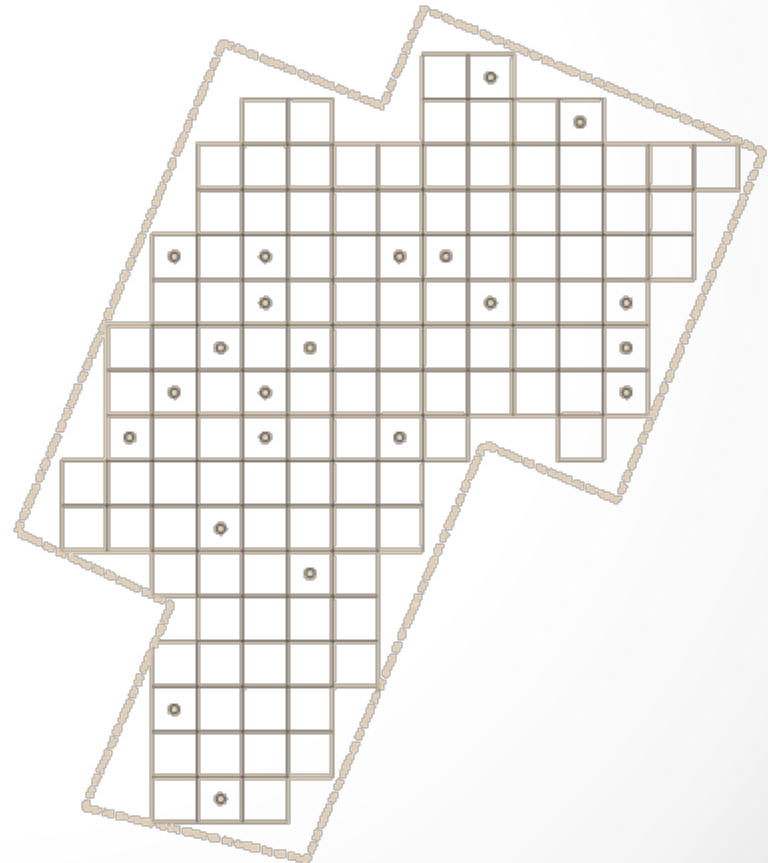
- Input en output
- Bodemopbouw
- Vegetatiestructuur
- Biodiversiteit
- Banen, belangstelling & betrokkenheid

Doel

Gestandaardiseerd en **systematisch** monitoren:

- Zelfde indicatoren
- Zelfde methode
- Jaarlijks gemeten

Doel

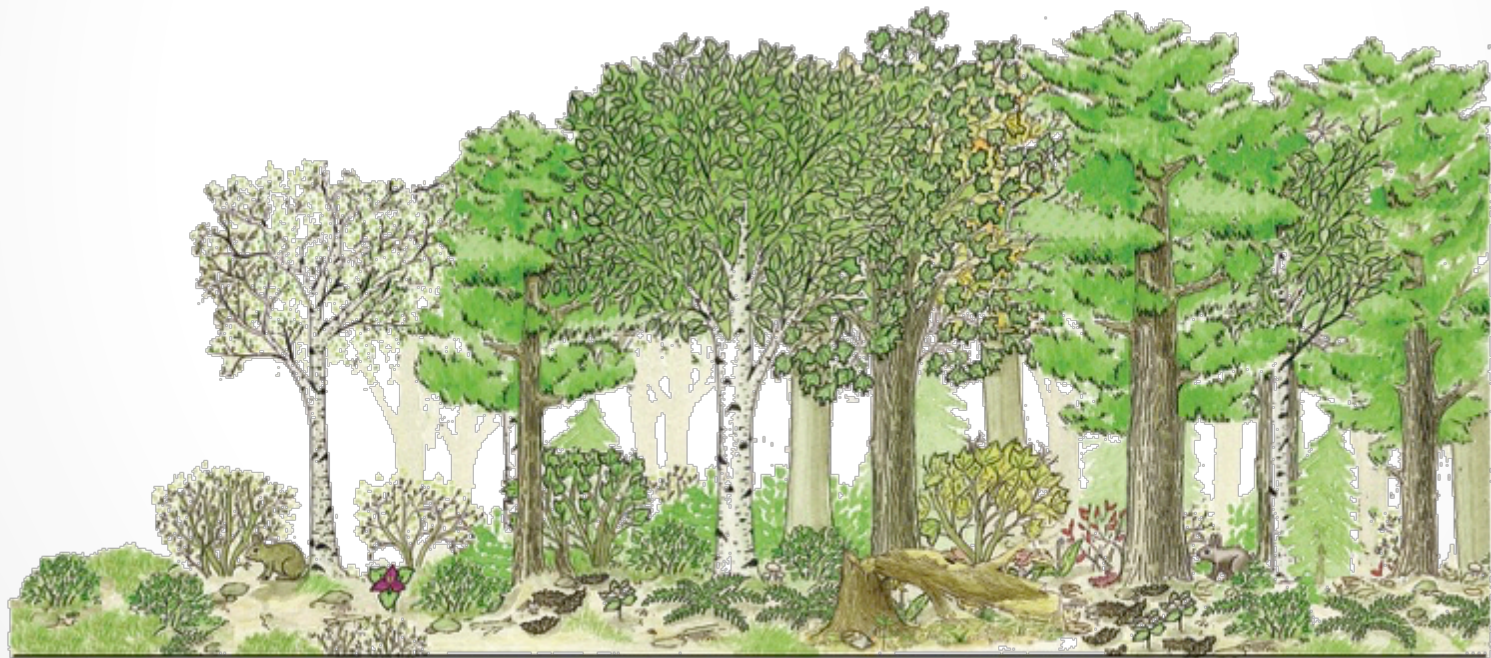
Nationaal netwerk voedselbossen:

- Kennis uitwisseling
- Terugkoppeling
- Updates
- Evaluatie

Duur

Minimaal **5 jaar**, liefst > 300 ...

Plants Stage
First 5 years

Shrub Stage
6-25 years

Young Forest
26 - 50 years

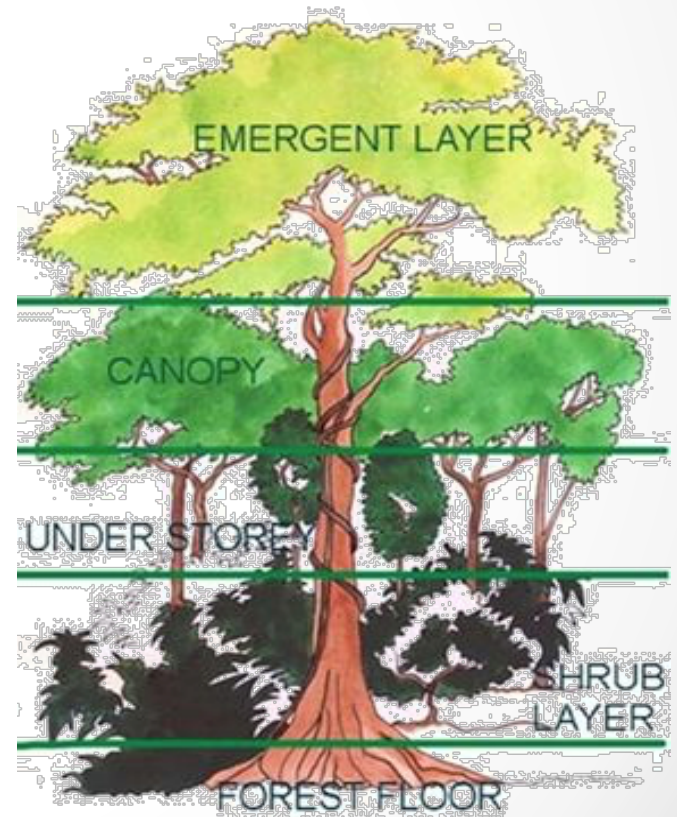
Mature Forest
51 - 150 years

Climax Forest
150 - 300 years

Voorwaarden

Green Deal definitie:

- Naar voorbeeld van natuurlijk bos!
- Hoge diversiteit eetbare meerjarige soorten
- Kruinlaag hoge bomen
- Minimaal 3 andere lagen
- Een rijk bodembosleven
- > 0.5 ha in ecologisch rijk gebied
- > 20 ha in ecologisch ernstig verarmd gebied

Voorwaarden

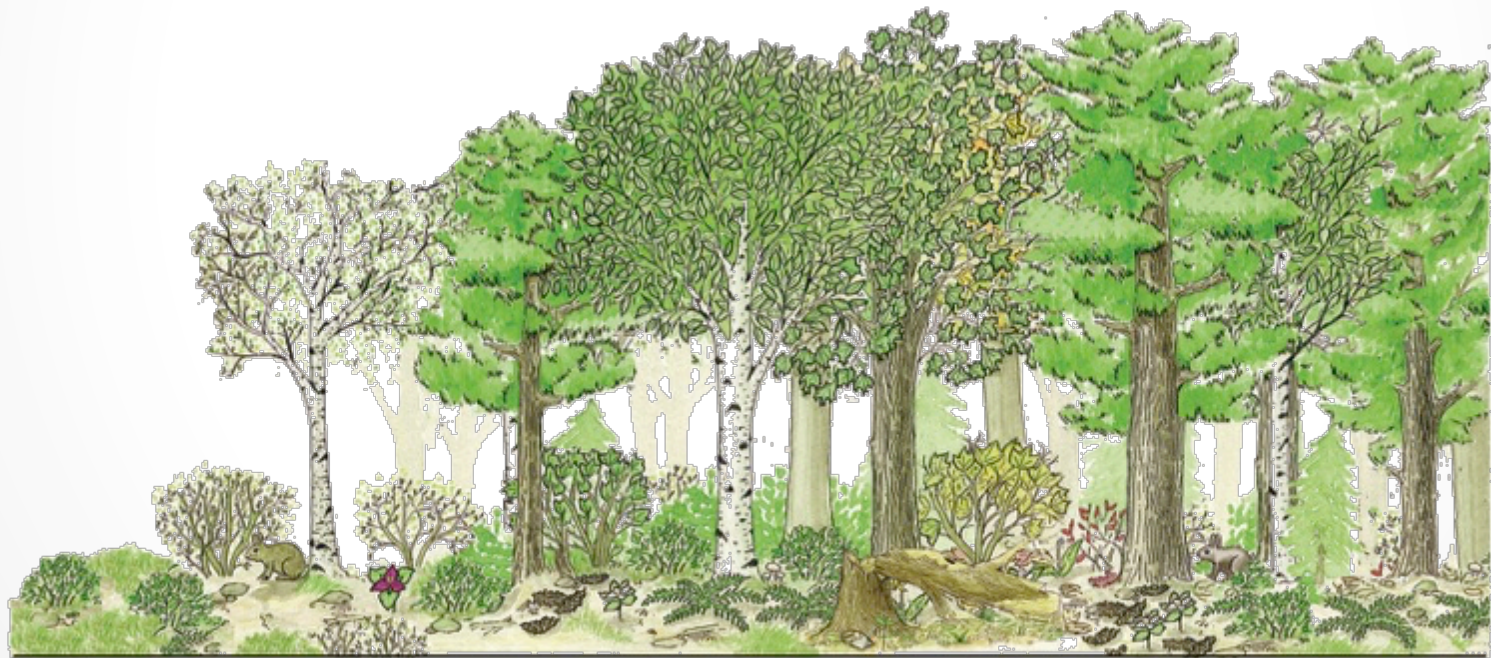
Capaciteit:

- **Zelf** monitoren **minimale** lijst indicatoren
- Aanleveren, bijhouden en invoeren data
- **Faciliteren** monitoring door onderzoekers/studenten
- Bijeenkomsten

Voorwaarden

Toewijding: minimaal 5 jaar

Plants Stage
First 5 years

Shrub Stage
6-25 years

Young Forest
26 - 50 years

Mature Forest
51 - 150 years

Climax Forest
150 - 300 years

Voorwaarden

Budget dit jaar voor ca. **15** locaties:

- Spreiding in leeftijd
- Spreiding in locatie
- Met eigen inbreng kan je sowieso meedoen: €1200
- Inventarisatie briefjes
- Wachtlijst

Minimale lijst - jullie

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Methode
Economie	Totale jaarlijkse kosten	€	jaarlijks	Optellen jaarlijkse kosten vanaf jaar aanleg voedselbos
Economie	Oogst per product	kg	jaarlijks, seizoenaal	Wegen en noteren na iedere oogst
Economie	Verkochte oogst per product	kg	jaarlijks, seizoenaal	Noteren na iedere verkoop. Noteer indien verwerkt
Economie	Opbrengst per product	€	jaarlijks, seizoenaal	Noteren na iedere verkoop. Noteer indien verwerkt
Economie	Totale opbrengst	€	jaarlijks	Optellen jaarlijkse opbrengsten (inclusief nevendiensten)

Minimale lijst - jullie

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Methode
Economie	Arbeid voor oogst	Persoon uren	jaarlijks, seizoenaal	Noteren na elke oogst, liefst met specificatie
Economie	Arbeid voor onderhoud	Persoon uren	jaarlijks	Noteren na elk onderhoud, liefst met specificatie
Economie	Arbeid voor nevendiensten	Persoon uren	jaarlijks	Noteren na elke nevendienst, liefst met specificatie

Minimale lijst - jullie

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Methode
Bodem - fysisch	Dikte strooisellaag	cm	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 15/hect, min 15, max 30 metingen met lineaal , bereken gemiddelde.
Bodem - biologisch	Aantal wormen	# / m ²	jaarlijks	Grid 10x10m, 3/hect, min 3, max 6 metingen. Graaf gat 20x20x20cm, tel alles (per groep met kaart) en bereken gemiddelde #/m ²
Biodiversiteit	Aanplant	# per soort / hect	jaarlijks	Aanleveren bestel/plantlijst , daarna Jaarlijkse inventarisatie (evt. met gridproefvelden interpoleren bij grote locaties)
Vegetatie structuur	Bladerdak geslotenheid	%	jaarlijks	Grid 10x10m, 3/hect, min 3, max 6 metingen (idem wormen). Foto recht omhoog op 1.5m , mbv CanopyCapture app.

Minimale lijst - jullie

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Tijd inv.	Methode
Sociaal	Aantal bezoekers per jaar	# / jaar	jaarlijks	medium	Noteren na elk bezoek
Sociaal	Aantal vrijwilligers	#	jaarlijks	laag	Totaal aantal individuen actief in jaar (lijst)
Sociaal	Aantal werknemers, inclusief initiatief(onder)nemer en ingehuurde derden	#	jaarlijks	laag	Totaal aantal betaalde individuen actief in jaar

Minimale lijst - wij

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Methode
Bodem - fysisch	Intringings weerstand	Mpa	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 15/hect, min 15, max 30 metingen met penetrometer , bereken gemiddelde.
Bodem - fysisch	Infiltratie	L / min	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 3/hect, min 3, max 6 metingen (idem wormen). Ring van 15cm hoog, 12 cm diam, 200ml water erin, tijd opnemen.
Bodem - fysisch	organische stof	%	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 15/hect, min 15 en max 30 monsters, gemengd. vaste diepte met guts (25cm). Eurofins
Bodem - chemisch	NPK + sp.el + pH	Mg /kg	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 15/hect, min 15 en max 30 monsters, gemengd. vaste diepte met guts (25cm). Eurofins

Minimale lijst - wij

Thema	Indicator	Eenheid	Frequentie	Methode
Bodem - biologisch	Nematodes	Maturity index	jaarlijks, november	Grid 10x10m, 15/hectare, min 15 en max 30 monsters, gemengd. vaste diepte met guts (25cm). Lab NIOO
Vegetatiestructuur	Dichtheid houtige beplanting	# ind / hectare	jaarlijks	in 3 grid vlakken (10x10) per hectare alles tellen en interpoleren, kan icoon biodiversiteit aanplant.
Biodiversiteit	Biodiversiteit wilde planten	biod. index	Jaarlijks, apr-aug	Nader te bepalen

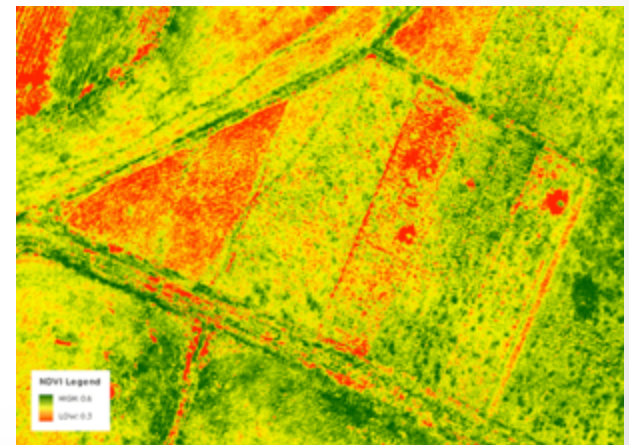
Methodiek

Aanvullend

Extra of in de toekomst:

- Biodiversiteit [bodemdieren](#), vogels, zoogdieren, kevers, vlinders, libelles, amfibien schimmels, etc.
(ism SNBL, IVN, KNNV)
- Biomassa(opslag CO₂)
- GIS technieken
- Beleving
- Suggesties welkom!

In ruil

Vanuit het programma
bieden we:

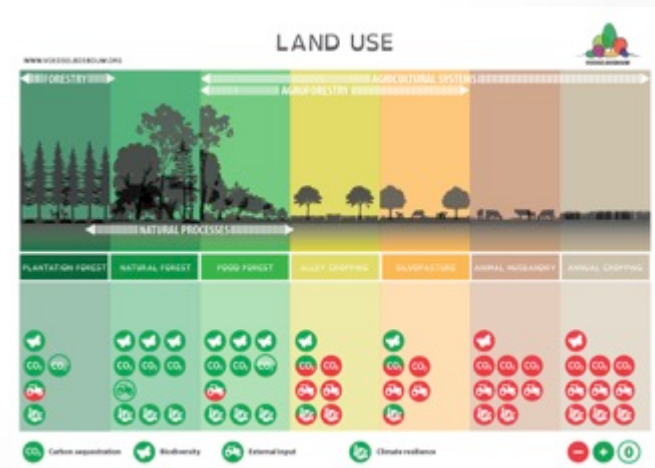
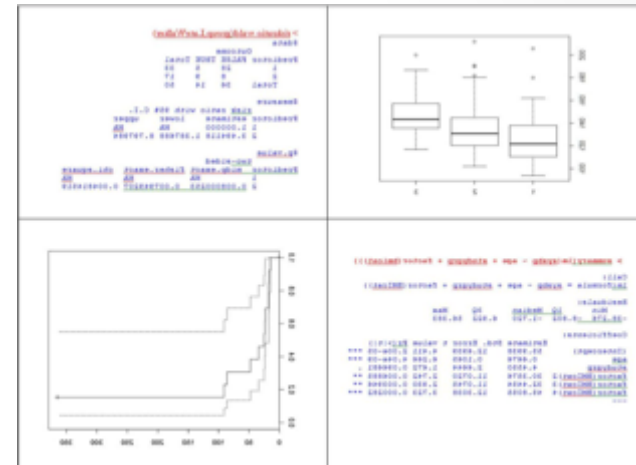
- Een handleiding
- Begeleiding in het veld
- Een data-infrastructuur

In ruil

Vanuit het programma bieden we:

- Wetenschappelijk robuuste analyses
- Terugkoppeling mbv grafisch inzichtelijke weergaves

In ruil

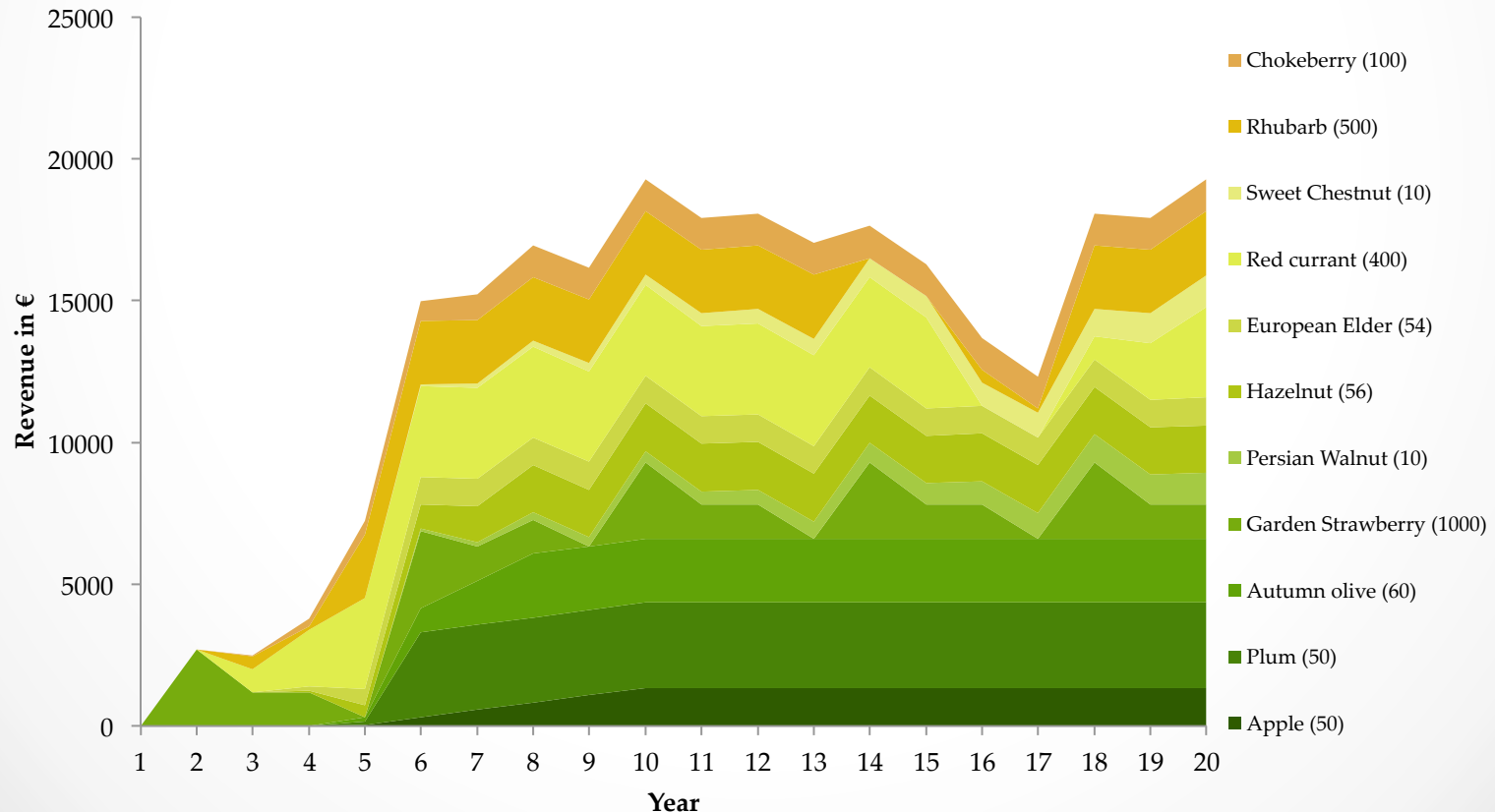
Vanuit het programma bieden we:

- Platform voor kennisuitwisseling en praktijkonderzoek
- Jaarlijkse bijeenkomst
- Matches met studenten / aanvullend onderzoek

Last but not least

Een waardevolle bijdrage aan de wetenschap, praktijkkennis en de beweging!

Wie deze maand nog?

Vragen?

